

Парламент

Бюджетни байыкъландырырға энтта онгла бардыла

СОЦИАЛ ЖУМУШЛАГЪА – ЭНЧИ ЭС

Кенгешни башлай, Парламентни башчысы орунбасары Жанатайлы Салим бюджетни проектин комитетлени жыйынуларында тийишли министрстволаны бля ведомстволаны келечерини къатышуулары бля къаралгъанын айтханды. Алада этилген эсертюле бля позитивле Правительство бля бирге тинтилип, ызы бля алагъа Парламентде бюджетни проекти биринчи окулуунда сюзюлген кезюде къаралгъанды.

Законопроект Парламентни сайтында басаландырылди анда министрство бля ведомство, муниципал районланы бля шахар округланы администрациялары, жамауат организацияла кесерини оюмларын билдиргеге болгъуды, - дегенди Жанатай улу.

Салим Алиевич бюджет экономиканы тутхучулугун, социал блянюмо айнууну жалчытырға кереклисин белгилегенди. «Республикалы бюджетни проекти социал мағаналды. Ол халкыны къолайлыгын игилендириуге, социал жумушлагъа, ол санда энци аскер операциягъа къатышханлагъа бля аланы ююлерине эс тапдырыгъа, битим берюню, саулыкъ сакълануу, маданиятны, физкультураны бля спортну айнагъузга бурулууды, - деп, анда республикада къоркъусуздуккы бля тынхлыккы сакъланугъа, тыш къыралла товарлары алышуугъа энци мағана берилгенин чертгенди.

Келир жыл КъМР-ни бюджетини фйдалары 71,3 миллиард сомгъа, къоранчлары уа 73,8 миллиард сомгъа жетерикдиле деп, алай белгилениди. Ол а КъМР-ни Парламентине жамауат тынгылауда ачыкъ этилгенди. Анда Къабарты-Малклары эмда Борчулу халда медицина страхованины КъМР-де жер-жерли фондуну 2026 жылда эмда 2027-2028 жылланы план кезиунде бюджетлери сюзюлгендиле.

КъМР-ни Правительствосуну башчысы биринчи орунбасары Мурад Кунижев а, битюу белгиленинген социал борчла толтуругъанын айтты, депутата, жамауат да бюджетни проектин тутхучулукъ этерле деп ышанганын да билдиргенди.

Ол, экономикада төрленюруге да къарамай, келир жылны казнасыны фйдаларын кбейтирге къолдан келгенин эсертгенди. «Арт жылда экономика тутхучу, алгъа тауекл атамла этеди. Ол а кеслерини борчларын толтуругъан, налогланы заманында төлеген, республиканы экономикасын айнагъузга колшошлери къошхан адамларыбызны хайырланды.

Алагъа ыразылыгъымы билдиргеге союм», - дегенди.

АЛГЪАДАН ТЕРГЕУЛЕГЕ КЪРЕ
Республиканы келир жылгъа бюджетини проектин сюзюден алгъа жыйылгъанды КъМР-ни социал-экономика айнууну алгъадан тохташдырылган къерюмдOLERИНИ

сюзюгендиле. Ала бля экономиканы айнууту министри Рахайланы Борис шагъарей этгенди.

Ол къерюмде «РФ-ни айнууту стратегия планыны къошкенден Федерал законгъа, республиканы праволу актлагъа тийишлиликде тохташдырылгъандыла. Хар замандача, ала эки торлюдоле. Биринчиси ахшы мурутлагды, башхача айтханды, инвестицияланы кбейтиу бля байламлагды. Экинчиси уа мурдорлу, регионуну социал-экономика болуму эесе алыны къаралгъанды.

Рахайланы Борис быйыл республиканы экономика болумуну юсюнден къыска билдирю этгенди. Алай бля регионун кесинде чыгарылган продукцияны (ВРП) блячми 370,2 миллиард сомгъа жетер деп белгилениди (быйтырны къерюмдOLERИНИ 105,9 процентни).

Есюм промышленностда да барды - 80,4 миллиард сом багъасы продукция чыгарылгъанды, жумушла толтуругъандыла (быйтырны къерюмдOLERИНИ 106,1 процентни).

Хар замандача, эл молкъе жетишмеле уллууда. Жылны ичинде 126,7 миллиард сом багъасы жумушла тамамлангъандыла (быйтырны къерюмдOLERИНИ 105,8 процентни).

Ол а къаралда орталыкъ блячменд келюду. Быллай жетишмеле къырланы жанындан этилген болушуккы хайырандан болуурдуурагъандыла, - дегенди министр.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Хурметли жамауат!

Телефонугъуз бля бу QR-кодну хайырлана, 2026 жылны 6 айына «Заман» газетге жагъзылырға онг барды. Алайды да, жагъзылыгъы, жангы жылда газет бля бирге болуугъуз!

Сый

Казбек Кокков бийик билим берюуге ишлегенлени алгъышлагъаны

19 ноябрде Россейде Бийик школну преподавателини кюню белгилениди. Аны Россейни Президенти Владимир Путини башламчылыгы бля 2021 жылда РФ-ни Билим беруу эмда имлу министрствосу тохташдыргъанды. КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков республиканы бийик билим беруунде ишлегенлени ол профессионал байрам бля алгъышлагъанды.

«19 ноябрь бошдан сайланмагъанды – ол уллусу орлу алим эмда жаныкъландырыучу, Москвада къырал университетини мурдорун салган Михаил Васильевич Пономосовун туугъан кюнюдө.

Бу байрам бля Къабарты-Малклары бийик окуу ююлерини хурметли профессорлары да доцентлери, преподавателлери бля ассистентлери жюрегимден къызуу алгъышлайма.

Сизни илмуу, билим берууну айнагъузга, жаш телюню ююретюге салган къыйынгъыз айтып-айтылмача уллуды. Бля преподавателлерибизни емюрден ахырға эсибюзде тутханлай турабыз эмда ала бирге берген билимини дайым хайырланабыз. «Бизни бек иги преподавателлерибиз болуучу эдиле» - деген сёвлени торк-торк ошито турабыз. Кертти окусуна, устаны инсанлыгъына, аны илмугъа, сайланган дисциплинагъа кертчилгенине, ишине кесия амыл берилгенине, жюрек халаллыгъына къарап сайлайдыла келюе усталыклары, аланы хайырандан боладыла чынтты специалистеле да.

Алайды да, жаш адамланы жууалте инсанлыккы заны тутаргъа. Ата журтга жарак ююрмай-талмай ишлегенде, ишлегенде этген къошучулугъузуну мағанасына бек болууду.

Бийик школну преподавателини кюню – ол окурулу усталыккъа уллу хурмет этюню белгисиди. Кыраланы, бизни республиканы да айнууларында, карла хазырлауда, окуууу, технологияла, табияттан жаны бля да бийик билимли адамланы санын кбейтирге жууалте мағаналары мендан ары да ёсюп барыкларына ишексизме.

Баргъызгъа да мағаналы ишигиз. Ата журтну бийик школуну эм иги төрелерин сакълангъаныгъыз эмда байыкъландыргъаныгъыз юнюн жюрек ыразылыгъымы билдирме! Мындан ары да бийик жетишмелегге жетергизни тежейме, бар итиликле да сизни колбасунал», - деп жазгъанды Казбек Кокков телеграм-каналында.

Къууанч

50-мингичи къызгъанакъ туугъанды

Къабарты-Малклары Перинатал арасында ауурлугу 2 килограмм 850 грамм эмда ёсюмю 48 сантиметр болгъан жашчыкъ туугъанды. Тергеулеге къре, ол 2017 жылда ара къууууларыны бери туугъан къызгъанакълардан 50 мингичи болгъанды. Анасына Басхан районда жашагъан тиширмугъа ол биринчи сабий болуп тууды. Экинсини да халлары игиди, деп билдиреди КъМР-ни Саулыкъ сакълануу министрствосундан.

КъМР-ни Перинатал арасы медицина ишни тынгылы эмда къоркъусуз бардыр-аныча саба атлыкъ этген къызгъаны Шимал-Кавказ эмда Юг федерал округлада биринчи болуп алгъан багъазы урреждангъады. Ол ачылгъаны бля регионда къагъанакъланы араларында ёлгенлени санын битерусей ёлчмеге дерте тошюруге къолдан келгенди. Шёндюго оборудованины эмда бийик технологияны хайырлары бля алагъа кибик, сабийге да къыйметли болушукъ тапдырылады.

Перинатал арада Компетенцияланы ёлёмю да ишледди. Ол тинтиле бардыр эмда сертификатлери бери ишке кёзкулёк болады. Ол ачылгъаны медицинале усталыкларыны къёроуу жаны бля 350 окутуу жыйылуу бардырланылды, 9 мингичи аслам специалист да хазырланганды, деп билдиреди КъМР-ни Башчысыны телеграм-каналында.

ЮСИОПЛАНЫ Галина хазырлагъанды.

Даража

Тюркде Къайсын атлы паркда – аны эсгертемеси

Кёл болмай Тюркю Анкара шахарыны Кешиорен районунда Къулийланы Къайсынны атын жюрюторюк паркда закыйны тау суратын аныууну къууачык этгенди. Анда сёвше, Россейни Тюрк Республикада посольствосуну башчысыны къуллугун толтуруган Алексей Иванов Къулийланы Къайсын миллетини эм жарыкъ жудууду болгъанын чертип айтханды. «Ата журтуну тамаша табиятыгъа, миллетине сюймеклиге аны позицияны битудуны хазнасына кирген назмула жазаргъа кёллендирилгендиле» - дегенди.

Къулий Къайсынны тау суратын РФ-чи Художниклерини сюозуна кирген суратын эми скульптор Ахматланы Леуан жамауаты тилеги бля эм КъМР-ни Маданият министрствосуну сёвбелгил бля бытыр ишлегенди. Аны айтлыккъы поэтни къырандышындан туугъан Къулийланы Малик бля Ахматланы Леуан ачандыла.

Ол къууачык келген къонокъланы араларында Россейни дипломатлары эм муниципалитетлени келечилери да болгъанды. Жыйылудан сора ала барысы да дуниягъа белгилли поэти эсгертемесини алындача тоушгендиле.

Эсгерте: Къулийланы Шууаны жашы Къайсын 1966 жылда М. Горький аты Къайры адабият сауатыла Россейде биринчилени санда алыгъанды. 1967 жылда уа анга «Къабарты-Малкар Республиканы халкъ поэти» деген сыйлы ат атылгъанды. 1975 жылда ол СССР-ни Кырал саугъасыны, 1989 жылда уа (ёлгенде сора) Ленинчи саугъаны лауреаты болгъанды.

Кейсери Улуу Ата журтга да къатышханды. Аны чыгармалары 140 тилге кёлорюлгендиле.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман хазырлагъанды.

Экономика

КъерюмдOLE ИГИШЛЕ

Быйыл биринчи тогуз айны ичинде Къабарты-Малкларда экономикада къерюмдOLEни асламысына къошугъанды. Ол шарт регион айны баргъанын туура этеди, дегендиле республиканы Экономиканы айнууту министрствосунда.

Алайды да, промышленносте производство, бытырны тийишли кезиуну бля тенгешдиргенде, 8,5 процент къошханды. Алычуулгъа мында чыгарылгъан продукциядан 57,4 миллиард сом багъасы жиберилгенди. Ол а 2024 жылда ал тогуз айны къерюмдOLEнен төртбден биринден асламыракды.

Эл молк да ёсюм бля къууандарды. Организацияла, элли эмда нели молклар, сора энци предпринимательле бы айлда 5,5 процентге аслам продукция чыгаргъандыла. Аха бля тергегенде, ол 61 миллиард сомгъа жетгенди. Къурулушда болум алай алапат болмагъанлыккъа, ол да 1,3 процент къошханды. Мында тогуз айны ичинде 28,1 миллиард сом багъасы ишле тамамлангъандыла.

Сагъынлыгъан кезиунде регионда сатыу-алуу 7,3 процент ёсюм къерюмдOLE, 253,9 миллиард сомгъа жетгенди. Жамауатха шь этюу а, 19,3 процентге айнууту бля, 14,2 миллиард сом фойда къерюмдOLEни.

Тогуз айны ичинде иш хакъны орта блячми 13,2 процентге улпуракъ болуп, 51170,2 сомгъа жетгенди. Инфляцияны эесе алып тергегенде, аны къыйматына 3,7 процент къошугъанды.

«Къабарты-Малкар Республикада промышленносте, эл молк, къурулуш, сатыу-алуу эмда жамауатха шь этюу ёлёмюлерде къерюмдOLE бари да ёсгендиле. Производствода, жумушла берууда айнууту болгъанын да кёрёбис. Ол бари да регионуну экономикасына игиди. Иш хакъла, урунуну къыйметлигъыны да ёсгенлери, адамланы жашуу къолайлыкълары, республикада экономиканы хали да игирек болуруна сёвбеллик этедиле. Иш быллай барса, бизни регион социал-экономика борчларын толтуруугъа жетишмели атамла этеригине ишексизме», - дегенди республиканы экономиканы айнууту министри Рахайланы Борис.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Жазылыу-2026

Узакъ болжалгъа салмайыкъ!

Хурметли жамауат!
Бюгюнлюк 2026 жылы биринчи жарымына жазылуу кампания бардырлады. Сизни почтаны битюу ёлёмюлеринде сюйген газетлерибизге бля журналистикагъа жазылууну жарошдырыгъа онгугъуз.

Мағаналы жумушун орта салмагъыз. Замандаш тоушкенини ише бир ает да жазыды.

Эскирге салайыкъ, «ЗАМАН» газетге 6 айгъа жазылууну багъасы **1130 сом бля 82 калексиди**. Изданиябызгъа Интернетде бар адреси <https://smikbr.ru/zaman> ачып, алай жазылырға да болуучуду.

Жазылыгъыз, билеклик этимиз кесибизни газетибизгел!

Бизни индексигиз – П 5893

Фестиваль

Тилибизни, от жагъабызны да татыуларын чыгъара

Алгъадан билдиргенби-ча, быйыл «Ана тилим-жаным-тиним, мени дуниям!» республика даражалы фестиваль-этишюну малкар тил бля адабият ёлёмюне къатышырға сюйгенлени юч школ билдирген эдиле. Ол кесини ишин Бабуугъае башлагъан эди, экинчиле уа Тюрк району Жангы Малкар элини битюулу билим берген мектеби болуп, фестиваль ишин андан ары бардыргъанды.

Байрам мында болгъан Фестиваль школгъа къонокълар, сабийлени бля усталзаны ишлери бля шагъарейенирге, жюриден тышында да, элли администрациясыны таматасы Чепкениланы Нуриддин, району билим беруу управленясыны методист Рымма Иругова, аслам жылны элге башчылыкъ этип турган Текуланы Курманбий, кёл

келген тилибизни, адет-тёрелерибизни да сакълара деген ышануулуккы береди. Фестиваль а, жалаңда тилибизни сакълануу негда айнууту бля угауы, саулай да миллет тин хазнабызны, кесилибизни, энчилликлерибизни сакълануу бля байламлы болгъанын эесе алагъа – блятонда.

Байрамга сабийле сюйюк къатышханлары мектепте тиресине келгенинлей окууна сезилип эди. Аланы: «Сау келмизгъ», -дей, къонокъла бля саламлашуулары да хычууну тийгенди. Арабада уа ала, тау той куурап, Жангы Малкарды юсюнден жыр да эшитиле, къонокъланы алларына ариу адетлерибизге тийишлиликде чыгъаргъандыла. Оуну классны окуучулары (устазы Герийланы Мария) Элеккуланы Мурат: «Насыбыгъыз узакъ болсун...» -дей, алгышыны айтып тебирегенинде окууна мында билим алгъан сабийле аны тиллерини иги билгелери ана сёвше туруп, не айтхандарын анылагъаныларды да кёрюнгенди.

Хар башха элге бара туруп, Уларны мектеплеринде уа не жангы затны къерюмдOLE болуура деген сагъыш билемей да къыймады. Блятонда Жангы Малкар районда жангыз таулу ол болгъанын, мында торлюкпе-мексичинликле да жашагъанларын эесе аласақ, сабийлени тауча сёвшеген даражалары бизни къуандырдыгъанды. Алгъадан чертсек, бешинчи классны окуучусу Кююкъланы Мариям, «Къулай сейриди бу дуня!» деген кёрмочке къатыша, башында жаулыккычугуу бля юлгюле да кёрюмде, эрттеледе тауу къызыла бля тиширюла аны къалай жюрютгенлери, къалай къысханлары не мағананы тутханын анылагъанды. Аналаны Самира уа алтынчы классна жюрейюди. Ол а жумушканы торлю-торлюленини къайдан келтирилгенлери, тауу анала бля ыннала аланы къайсыларын кеси коллары бля этип болгъанларын юсюнден тынгылы халарлагъанды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Социал сетелде «ЗАМАН» адреси: ВКонттакте – <https://vk.com/zaman> 1924. Телеграмда – t.me/zamankbr.

ОТНАРЖАЛЫ НАСРОС
ЭЛЕКТРОНЛАРЫ БГЛА

от 4.720.000 руб.
за период 1 год

2.200.000 руб.
ЕДИНОВРЕМЕННО до 10 млн. руб.

КОНТАКТЫ: г. Челябинск, ул. Черепанов, д. 198. Тел.: +7 (3502) 679 03 00

Келишим

Байламлыкъланы кючлейдиле

Кеп болмай Минеральные Воды шахарда «InRussia 2025» халкыа аралы форум-кёрмючде Къабарты-Малкъар кырал университетни кыйматты проекте жаны бла проректору Махияланы Танияла бла Россейде атылганы бирине саналганы «Технопарк-Мордовия» организацианы таматасы Петр Волков байламлыкълда ишлерна стратегиялы келишим этгендиле. - деп билдиледи КъМКЪУ-ну пресс-службасындан.

«Технопарк-Мордовия»-на байламлыкълда ишлеу КъМКЪУ-гъа алчы инфраструктура эм бююгюню технологияла бла ишлерге эм кыйматты проектени бардырырга онг берилди, ол санда биотехнология, микро-электроника, композит материалла чыгаруу жаны бла да.

«Кыралны инновациалла жаны бла алчы арасы бла байламлыкълда ишлеу университетни алмирлене ахшы онгла ачат. Аны бла бирге Россейни федерал беруу эм илму бюлюмлерине билдир даражада

Конференция

Жаш алимле багъыу амалланы сюзгендиле

Кеп болмай Къабарты-Малкъар кырал университети медицина академиясында 55-чи халкыа аралы илму-практика конференция этгенди. Аны Россейден, Сауд Аравиядан, Индиядан, Бурундиядан, Эфиопиядан, Иорданиядан, Сириядан, Египетден, Палестинадан, Биркиген Араб Эмирлатадан, Абхазиядан, Узбекистандан, Таджикистандан бла Беларусиядан студентле, аспирантла эм жаш алимле кытышхандыла.

Ала микробиология, хирургия, ич сабий ауруу, неврология, акушерство, гинекология эм башха жаны бла докладла этгендиле.

асламысы жашауда бардырырга тийишли болганыларны белгилегенди.

«КъМКЪУ-да кыралны регионлардан, тыш кыралдан да жаш алимлени, специалистени бириктерген алайдан болганына ботемелернирчанды. Конференциягъа школчула эм медицина жаны бла окумганы студентле да эс бурганларын энчи белгилерге союме. Ол медицинаны бири бөлүмле бла байламлы болганын ачыклайды. Аны бла бирге медицина туризмин, цифровизацианы, инновациаланы кыйматтыкъларына да тую-

Программагъа кёре, конференциягъа Нальчикни 2-чи номерли лицейини «Жаш медик» бөлүмючде окугъан школчула да кытышхандыла. Ала медицина илмугъа сейирлеринден тышанда, кесперини кез кыралмарын да ачыклагъандыла.

Жынылууда аурууну токташдырууда, багъында да жангы технологиялары хайырлануугъа, жамауатны сауулукту жашау бардырырга жараклыне токтошторюругу, аурууладан алгъадан сакълануугъа да аслам эс бурулганды.

жаны бла институту студентле да медицинада цифралы амалланы хайырланууну юсюнден проректору бла

Медицина колледжде окугъына багъыу ишде медостварланы мадари кыралны кёргозтөндиле. КъМКЪУ-ну менеджмент, туризм эм кыранбайлыкълны кырау институту студентлери да «Тау медицина» секцияны кезинде тау бийикликде кызылгъан аурууну, андан сакълануу бла багъынуу аммаларын сюзгендиле.

Электроника, робототехника эм жалгъан илмеплект

шагъырейлендиргендиле. Жюрини келечилери жаш алимлени кыйматты проектлерине бла докладларны бюсюренгенери айтхандыла.

Ахырында медицина академияны таматасы Мызыланы Исмайлны конференцияда кёргозтөндиле проректлени

Юретиу

Пилотсуз аппаратланы таскаларны юслеринден дерсле

Нальчикде сабий чыгармачылыкълны «Кюн шахар» академияда школчуланы пилотсуз учкан аппаратла бла шагъырейлендирчи эм хайырларыгъа юрейтирча курсла бардырадыла.

Кыошак халда билим беруу программа Республиканы кеп профильли гимназиясында ишлейди. Бююгюнюде анга шахарны 20-чи эм 25-чи номерли мектептерини келечилери жюриюлдө.

Онгалты сагъатны баргъан дерслени кезинде жаш адамла дронланы кырамларыны, технологияларыны эм программаларыны эмилмилери бла шагъырейлендире онг табарыкдыла.

Проектни магъанасы – жаш адамлагъа бөлүмге эслерин буруругъа эм

шонгөнбиз, ол себелден аланы жашауда бардырыча мадар этерге керекбиз, - дегенди Мызы улук.

Эсте сала айтсак, конференцияны юбийли Къабарты-Малкъарда этгени, республикада медицина бөлүм тире эмда жетишили айны барганын ачыклайды.

Келишим этилгенден сора, абонементе бир жолгъа бурчуну 25 процентин жабаргъа туюркириди. Къабарты-Малкъарда биринчи кере тёлерикиди. Алай болмаса, анга токму хайырлануугъа чек салынырыкты эм иши содге берилдикди.

Эсте сала айтсак, эки айдан асламны телеме-

Тошонлюрюу

Сауьагъа – Жигитлени юслеринден киман

Есюн келген телю Ата журтларыны тарыхын билрича, аны эсде тутарча этиуге Тишрыуулары Нальчик шахар совети да юлюш кыошадды. «Улуу Ата журт урушун юсонден тарых магъаналы халпарла – тишрыуулары кыруулару» деген проектни да му ол мурат бла бардырып башлагъанды. Проектке кырауугъа КъМР-ни Минлетлени ишлери эмда жамаут проекте жаны бла министерствосу себеллик этгенди. Аны чеклеринде тишрыуулары биригюю тюрлю-тюрлю туюбшумле курадыла. Алай бла кыска заманын ичинде Нальчикни, аны кыатында эллини да мектеплени кызуумунда, КъМКЪУ-ну педагогика, медицина колледжлеринде болуп, Улуу Ата журт урушда Хорламгъа жоралал, ушакла бардырыгъандыла.

Бу конюле уа Тишрыуулары журут советини кырген бир неча адам, биригюю таматасы Лидия Дигешеваны башчылыгында Хасанияны 16-чы номерли жюкяпагъандыла. Алагъа «Россейи урууну мактаулуугъу» битеруссий жамауту организацианы

Къабарты-Малкъарда бөлүмюно башчысы Леонид Болдарев да кыошулгъанды. Мында ушак немисли фашистлени Улуу Ата журт урушун кезинде этген амалкылары юслеринден болганды. Лидия Дигешева арт жыллада тарыхны терс кёргозторго, Улуу Ата журт урушда Хорламны келтиргендени сыйларын тошошторго, мактууну кесперине алыргъа кюре-

ден болганды. Лидия Дигешева арт жыллада тарыхны терс кёргозторго, Улуу Ата журт урушда Хорламны келтиргендени сыйларын тошошторго, мактууну кесперине алыргъа кюре-

Табигъатны жашырынлыкълары

Ташга сейир суратла

Табигъат да кесича тамаша суратчыды. Аны алайгылыгъа ташга, агъачда да кересе. Алагъа кырай, кылай уста суратчы ишлеринде билгени, дерингн келеди.

Ташлагъа кырасанг, эки бир кибигин кёрсө: уллула, гичтеле, тёлерле, кылакълы, акыла, кыралла, кызылла, тюрюнюле. Ала биз тышындан кырап кёргендиле. Алай хар уста суратчыны бир жашырынлыкълы болады. Ол аны суратчына салады, букдуруп. Адам аны кыралмарына алай уста алаачы кёралгъандыла. Табигъат ташла ичлеринде букдурган суратланы ачык этгендиле.

Ала, кыолада, суу жазгалада айланчып, ичлеринде суратлары болган ташланы табарында биз буйлерини келтирип, аланы жаралды. Ол ташланы ичлеринде уа, бир ушамганын – сейирли суратла.

Бирлери жанчуурагъа ушайдыла, башкалары уа – кыантылыгъа. Туюрлагъа ушамганын да бардырыла: узук, ичине анкларыны кенг жайып, уа тарты тургана. Алай ташладан бирлерин Бабугендан Башыйланы Арсенде кёрген эдим. Бир билери уа кёлге ушай эдиле. Кыатына жуукъ барсанг, санга тюрлюл кырап турган суварса.

Ташны аныгъагъана, билгенле бардыла. Ала аны жарып, юнюн, юсюне

лак суретиле. Ол заманда сурат буюму аруу болады. Арт кезинде адамла алай ташладан кез тюрлю згалла ишлейдиле: столла, сагъатла окуна. Аланы биз тюрлю-тюрлю кёрмючлөде кере турарбы.

Алайды да, табигъат суратха адам кесини усталгыны кыошса, ол аруу утурган макъамгъа ушак кылады.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Электрокюч

Борчларын жабаргъа тап амал

Быйлыны башындан бери «Россети Северный Кавказ» - «Кабалкнерго» хайырланылгъан электрокюч ючюч борчларын жабаргъа тап амал этгенди. Ол санда ток чыбыкны кесперинде эм кыошханларны да кеслери тёлерикиди. Ахчаны елчеме объектин кызылгъылыгына кере болады. Сёз ючюч, энчи арзансы иеси 3 минг, организацианы таматасы уа 10 минг сом берилкюч. Уголуповый жууаха тартылгъана уа Р0-ни Уголуповый кодексини 165-чи статьясына тийишлиликке эки жылгъа тутуругъа болукъдула.

Дагъыда токну эркинликсиз, ол санда эселенген приборсу хайырлангана (урлагъана) административ эм уголуповый жууаха тартылдыла. Анга кере, энчи неилле 10-15 эм организациалла уа 100-200 минг сом тазир тёлерикиди.

Токгъа чек салыргъа кыоркыу чыбыктын хайырлануучула тёлерикиди почталарында, компанияны сайтында

«Коммунал жумушладан чеклендириу реестр» бөлүмюч «Клиентлөг» деген кесегинде негда СМС бла жиберилген билдирюлериинде окургъа болукъдула. Телелуени биригюю офислеринде тамамларгъа онг барды. Юйлеринден чыгъалгъа анла негда заманларын кыратыргъа суюмегенде, ол санда башха жердеде тургъанла, «Энчи кабинет», «Свет Онлайн» эм «СБАРОнлайн» мобил приложениланы хайырлануугъа болукъдула. Бир тюрлю сылтау бла толусунай борчун жабалмаган реструктуризация этилчира келишим куурагъа онгу барды.

Хайырланылган ток ючюн заманында этилген телелуени хайыры бла республиканы электрокюч бөлүмю ишин тынгыла бардырады, ол санда ток бла сылтаусуз жалчытырча эм аны кесивостон есдюрюрча мадар этилди.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

рында фашистлени халталарындан 27 миллион чаклы адам жумушунан эсге салганды. Аладан тогуз миллионгана жуугузу – аскерчиле, онсигиз миллиону а мамыр инсанла болганыларын да чертгенди. «Фашизм бек улуу па-лак келтиргенди. Бир ююк кылымгъанды аны ачыуун сынамгъан. Аны урууп кыоургъа жарамдыды», - деп кыошханды.

Ушакны кезинюнде Улуу Ата журт урушха Къабарты-Малкъардан келле кытайышканы, душман бла жигитча сермешип да иги кесек адам жан бергенлерин да айтхандыла. Хасания элден барып, кызауатха кирген жашланы да эсгерткендиле.

Школчула ташыиуде сөлөшкенле улуу эс буруп тынгылагъандыла, алагъа соорула бергендиле. Устазла уа былай туюбшумлени терс-терс бардыра тургъа кереклисин чертгендиле.

Ахырында кыонокъла окуу юйге Улуу Ата журт урушун Жигитлени юслеринден жазып жан китапны сауьа этгендиле.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Конкурс

Мураты – юйюрюю намысын кётюрюю

Басма органдала ишлетгенери араларында «Россейи улуу юйюрюю» деген жангы миллет премиягъа аяккала алынып башланганды. Аны юсюнден ТАСС-ны баш директору Андрей Кондрашов пресс-конференцияда билдиргенди.

Ол айтхандыгъа кере, премия быйыл номинацияда берилликди: «Бек иги сурат», «Бек иги публикация», «Бек иги видеоокум», «Интернет-ресурста дала бек иги публикация», «Социал медиадала бек иги публикация», «Бек иги радио беруу».

Жыл сайын бардырылгъан «Россейи улуу юйюрюю» деген миллет премияны Демогорация политиканы Д.И.Менделев аты институту Россей Федерацияны Президентини Ара Федерал окургуда толу эркинликке келечисини себеллиги бла кырагъандыла. Кырауучула билдиргенлерича, заманканы алыу 2026 жылны 1 февралдан дери барлыкды. Премиягъа тийишли болганыларны атлары уа 2026 жылны апрель айында туура этилликдиле. Хар номинация ючюн тохташдырылган ала сауьаны елчеме 500 минг сом болукъдула.

Андрей Кондрашов айткыны кырагъандыгъа, маанга кере, жаузы ишлеге багъа бергенде, аланы жазганыларны профессионал усталкыларындан сора да, бир юйюрюю напарыны юсю бла сауулай юйюрюю ардуулукту, ошакла жаны бла магъаналылыгъларын кёргозте билгенлеринде да эс бурулукдула.

лерине бла редакцияларына туютчулукту этиуду. Премияны ТАСС эмда Демогорация политиканы Д.И.Менделев аты институту Россей Федерацияны Президентини Ара Федерал окургуда толу эркинликке келечисини себеллиги бла кырагъандыла. Кырауучула билдиргенлерича, заманканы алыу 2026 жылны 1 февралдан дери барлыкды. Премиягъа тийишли болганыларны атлары уа 2026 жылны апрель айында туура этилликдиле. Хар номинация ючюн тохташдырылган ала сауьаны елчеме 500 минг сом болукъдула.

Андрей Кондрашов айткыны кырагъандыгъа, маанга кере, жаузы ишлеге багъа бергенде, аланы жазганыларны профессионал усталкыларындан сора да, бир юйюрюю напарыны юсю бла сауулай юйюрюю ардуулукту, ошакла жаны бла магъаналылыгъларын кёргозте билгенлеринде да эс бурулукдула.

Къайгыгъа сёз

Эсли адам, ахшы кырангаш эгу

Белгили жамаут къулукчу, полицияны полковникы, шахтада ишлеу тургъан 83-шо Исмайл жашууну жашына жамалды елгенди.

Ол 1942 жылда Лашкутада туугъанды. Халкы бла бирге кёчкөнчолдоно элбасы сымагыны Гитчелендинде да, анысана бла кырандышаны болуша, Кыргызстанны чогулдур башкаларында урунганды. Абадан болгъандан сора, шахтада ишлеу тургъанды. Школну бошганындан сора, «Металлист» артельде бла бийик вольту аппаратура чыгаргъан заводда кесим сынамганды. Бийик билим алыр мурат бла Исмайл Жумаевич Новочеркасск шахардыгъа политика институтха окургъа кирди.

Аскр борчун бек жарыккъа чыгаруу кыйгъатхандан сора, Сабанчы улу Нальчикде милицияда ишлеу башлайды. Ол жаны бла билимин есдюрюр аскыл бла Краснодарны кырал

институтуну юристле хазырлагъан факультетин эм Ич ишлеу министрствону Академиясын туюсады. Отставкагъа Сабанчыны Исмайл бөлүмюно таматасы кылулгъунда бла полковник чында кыгъанды.

Исмайл Жумаевич кеп кырал саугъала бла да белгиленгенди. Иги кесек заманы ол «Малкъар халкыны старейинала совети» жамауту организациагъа башчылык этип тургъанды.

Сабанчыны туюкму таматары.

Баш редактор
КЪОНАКЪЫЛАНЫ Хасан

РЕДАКЦИЈАНЫ:
ТЕКУЛЛАНЫ Хауа (баш редактору оубрасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Накабат (баш редактору оубрасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жуушасы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Саканият,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зураат,
УЛБАСЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЫЛА:
Редактору трымшын – 42-43-01.
Баш редактору оубрасары – 42-38-21, 40-04-82.
Жуушасы секретарь – 40-28-97.
Секретариат – 40-31-42.
Корректорга, специалистге – 42-63-52.

РЕДАКЦИЈАНЫ БЕНОМЛЕРИ:
Поитика эм право – 42-24-02.
Экономика – 42-66-73.
Кулчулугъа – 42-66-76.
Социал ишле – 42-75-82.
Курортула, туризм эм спорт – 40-39-93.
Окуучулар бла байламлыкълда жоортоу эм жалгъуу – 42-37-94.
Сурат алычуу – 40-59-18.
Этич корреспондент – 42-68-72.
Операторлар – 42-66-85.

Редакция авторга бла кыгъат жоортоилди.
Кюч жазмагъагъа рецензия этилери эм ала артка кытарылмагъадыла.

Газетде басмаган материалла айтылган оюмла редакцианы оюму бла кесилемге болукъдула. Ала айтханды хар эч экюн Россей Федерацияны Басманы юсюнден законна тийишлиликте материалды авторлары кеслери жууулушандыла.

Редакция авторлардан 400 гезит тизгинден (машина бла жазылгъан 5-6 бет) кесиме алмады.

Газет Саязлыны, информация технологияны эмда аскаларында да график-кырай жаны бла федерал ныздор службаны (Роскомвоини) Къабарты-Малкъарда улаураулысында 2016 жылда 19 декабрде регистрация этилгенди.

Регистрация номер – ПН № ТУ07-00118. Индекс – П 5893

Газетин басмагъа «КъМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Изагъетле» «Юкый регион» ООУ-ну типографиясында басмагъананды. Старворло ары, Ессентуку ш., Нальчиксий округ, 5а

Газетини иселерне тапдырыу ючюн КъМР-ни почта саязлыны федерал Улраулысыны жуушасы.

Телефон: 76-01-21

Газетти бийликке юч керс чыгъады – тугъурго, орта, шабат кюнесде.

Номерге графикте кере 19,00 сагъатда кыош салындаы. 20,00 сагъатда кыош салындаы

ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРГЪАНЫЛА:
Байсаланы Марзият – дежурный редактор; Кетечиланы Эульфия – жуушасы секретариаты оубрасары; Балдыланы Феруза (1-чи бет), Бийчеккуланы Жаннета (2-чи бет), Гезаланы Валентина (3-чо бет), Зезаланы Лейла (4-чун бет) – корректорла.

Тиражы 1611 экз. Заказ № 2501

Багъасы 13 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин алы проспект, 5

Электрон почта: elbor20@mail.ru